

Transformacions econòmiques i socials al primer terç del segle XX
EL SECTOR DEL METALL I LA XARXA DE TRANSPORTS

1 La industria extractiva
LA MINERIA

Important **riquesa mineral** a tota la península Ibèrica: plom, coure, mercuri, ferro ...

Pobresa en reserves de **carbó** (Astúries, Catalunya ...)

Necessitat d'importar carbó per fer front a les necessitats creixents de la indústria.

Procés creixent de **control del subsòl** espanyol per part d'empreses estrangeres.

El subsòl i les seves riqueses pertanyien a **la Corona**.

- **Mines reservades** (explotades per l'Estat)
- **Mines no reservades** (arrendades a particulars)

Extensió de la pràctica de **venta de les mines** i dels drets d'explotació per fer front al deute públic i al finançament de l'Estat

Amb l'única excepció del sector de **ferro basc**.

2 La industria del ferro
LA SIDERÚRGIA

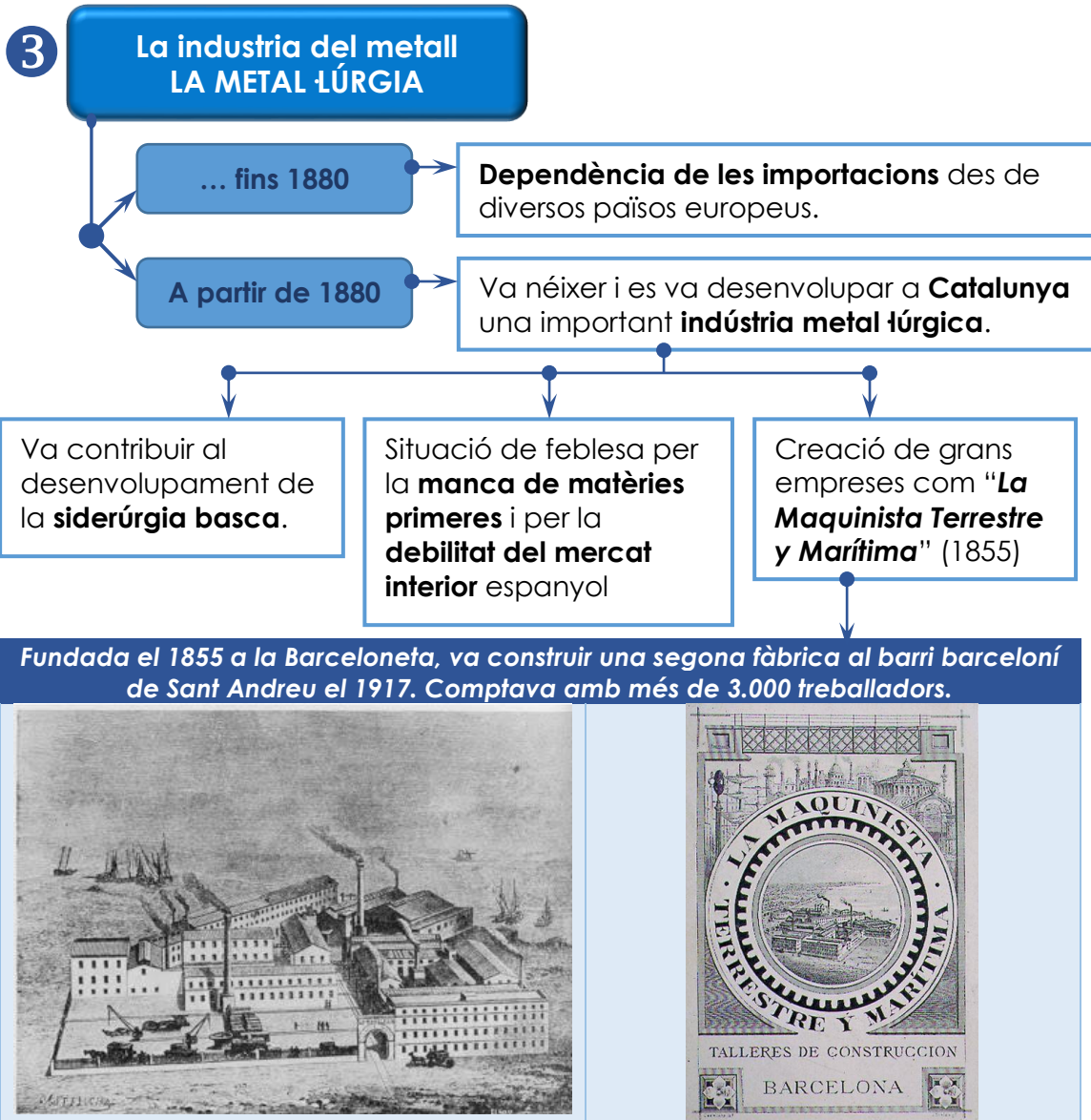
2ª meitat del segle XIX
 Absolut predomini de la **siderúrgia basca**

- ⇒ Disposava d'una **burguesia amb capital** disposada a la inversió.
- ⇒ La proximitat dels ports bascos a la Gran Bretanya abaratia el **transport**.

Posada en marxa d'empreses de grans dimensions (com ara els **Altos Hornos de Vizcaya**, el 1902), a Bilbao.

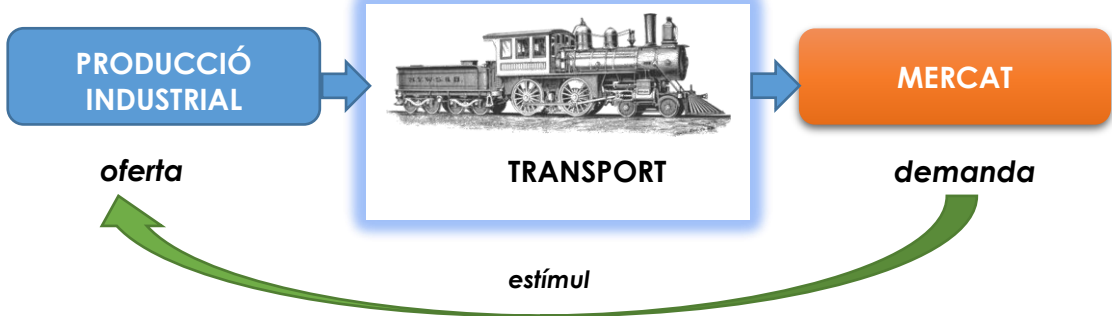
Bona part de la producció de ferro s'exportava a **Catalunya**.

La revolució en el sectors dels TRANSPORTS

Resultava imprescindible l'establiment d'una xarxa que fes possible un **transport ràpid, massiu i barat** dels productes al mercat (i que contribuís a una major competitivitat, per la reducció dels costos)

El transport per carretera a Espanya

A inicis el segle XX, la **xarxa de carreteres espanyoles era molt insuficient**, en mal estat, sense manteniment, i sovint impracticable en determinades regions i estacions.

Existien diverses **companyies de diligències** que unien les principals ciutats (Barcelona-Girona en unes 5 hores, Barcelona-Madrid en 50/55 hores, Barcelona-Cadis en uns 5 dies).

L'any 1926 es va aprovar el primer Pla de Carreteres, el **Circuito Nacional de Firmes Especiales** (CNFE), promogut pel ministre Benjumea, sota un model "radial".

La xarxa de ferrocarrils a Espanya

Les **primeres línies ferroviàries** a Espanya

Primera línia a Cuba l'any 1837: **línia La Habana-Bejual** (novembre de 1937, la quarta de tot el Món).
Línia Barcelona – Mataró, inaugurada el mes d'octubre de 1948.

La **Ley General de Ferrocarriles** (proposta del ministre Francisco de Luxán, 6 de juny de 1855)

?
Per quin model de xarxa es va optar?

Un **model radial**, que unia preferentment Madrid amb la perifèria peninsular (grans ports)

